

de Benjamin en francès. El procés de traducció en la creació poètica i filosòfica serà igualment abordada.

17h–18h

Presentació del llibre de **Mercedes Monmany** *Sin tiempo para el adiós*, de Galàxia Gutenberg amb presència de l'autora. Presenta Cari Oriol Serres.

18h–19'30h

Projecció del film **High Maintenance**, un documental amb Dani Karavan (1930-2021) en homenatge a l'autor del Memorial Passatges de Portbou, realitzat per Barak Heymann.

19'30h–20h Pausa

20h–21h

Performance-concert-lectura a **Tina Modotti**, pel duo **Catherine Estrade i Vincent Commaret** de Marsella. Música i cant.

## Diumenge 25, matí

ACTES DE CLOENDA DE L'ESCOLA D'ESTIU

11h

### Sala Walter Benjamin

Presentació del llibre *Antologia de poemes*, de Paul Celan, traduïda al català per Antoni Pous als anys 70, una edició revisada, amb pròleg de Maria Mailat, conferència de la VI Escola d'estiu 2021, estudi del poema de Celan sobre Benjamin: *Portbou - alemany?*, primera traducció d'Arnau Ferre Samon. Una publicació dins la Col·lecció Passatges, de la Fundació Angelus Novus i Edicions Reremús.

12:00h

### Cementiri

Ofrena floral al cementiri i actes commemoratius. Acompanyament musical.

## VII ESCOLA D'ESTIU WALTER BENJAMIN

PORTBOU 2022  
23–25.09



Organitza:

 **PASSATGES**  
CULTURA CONTEMPORÀNIA

 **ANGELUS NOVUS**

Més informació:

[www.passatgescultura.org](http://www.passatgescultura.org)  
[info@passatgescultura.org](mailto:info@passatgescultura.org)

Amb el suport de:



Ajuntament de Portbou



Generalitat de Catalunya  
**Departament de Cultura**

**Associació Passatges**

Cervera, 14-16 B 2n 1a - PORTBOU  
+34 660 82 70 23

## JUSTÍCIA I ABISME: TEMPS D'EXILIS

82è aniversari de la mort de Walter Benjamin.  
80è aniversari de la mort de Stefan Zweig.

## PROGRAMA

Del 23 al 25 de setembre de 2022

**Sala Walter Benjamin**

Av. de Barcelona, 7 - Portbou

## JUSTÍCIA I ABISME: TEMPS D'EXILIS

L'Europa de les fronteres viu una crisi humanitària sense precedents després de la Segona Guerra Mundial, amb la invasió d'Ucraïna per part de Rússia aquest any 2022. Temps d'exilis i fugitius que travessen fronteres en una època que encara no ha restituit la memòria de l'Holocaust. La VII Escola d'estiu Walter Benjamin 2022 no podia quedar al marge d'una reflexió sobre la violència, la barbàrie, l'autoritarisme i el feixisme del que els escrits de Walter Benjamin (Berlín, 1892-Portbou, 1940) es fa ressò premonitòriament. Intel·lectual que patí exili per la seva condició de jueu alemany, ens recorda, llegint Kafka, que la recerca d'una justícia transcendent desemboca necessàriament en la violència despietada, en la destrucció i la barbàrie. Aspectes teològics i mífics del judaisme seran tractats en aquesta Escola d'estiu, a partir de figures com Kafka, Paul Celan o Gershom Scholem, al mateix temps que es farà una homenatge poètic a Stefan Zweig, de qui es compleix el 80è aniversari del seu suïcidi al Brasil. L'Escola d'estiu Walter Benjamin de Portbou és un festival multidisciplinari que combina coneixement, pensament, arts visuals, fotografia, literatura, arts escèniques, música i espectacles.

Direcció: Pilar Parcerisas

### Divendres 23, tarda

16,30h-17,30h

**Cari Oriol Serres**

Filòloga en llengües romàniques. Catedràtica de literatura.

**EL POETA WALTER**

**BENJAMIN.** Estilística i imatges del seu univers poètic. Simbologia del mar en els Sonets.

17,30h-18h – **Pausa**

18h-19h

**Manel Forcano**

Poeta, hebraista i traductor. Estudiós d'hebreu a Haifa i Jerusalem i d'àrab a Síria, Damasc i Egipte. Doctor en filologia semítica per la Universitat de Barcelona. Ha exercit de professor d'hebreu, arameu i d'Història de l'Orient Antic a la UB.

**WALTER BENJAMIN, GERSHOM SCHOLEM I LA**

**CABALA.** Aquest poeta i expert en judaisme tractarà de la càbala i de l'amistat entre Walter Benjamin i Gershom Scholem, testamentari de Benjamin.

19h-19,30h

Lectura de poemes de Stefan Zweig, per **Cari Oriol Serres.**

19'30h - 20'30h

Inauguració de l'exposició de fotografia **La Massane.**  
**Sala Walter Benjamin**

Fotografies de **Josep Maria Casacuberta** i **Josep Casanova.** Es tracta d'un treball fotogràfic conjunt entre un científic, especialitzat en genoma, adscrit al Centre for Research in Agricultural Genomics, i d'un fotògraf professional reconegut. El projecte ha estat fet al bosc de La Massane, un laboratori natural i estació científica de referència en un bosc no explotat des de fa més de 130 anys, que li ha valgut el reconeixement de Reserva Natural Nationale de la Fôret de la Massane, al terme comunal d'Argelès de la Marenda des de 1973. Es un bosc madur, de gran valor ecològic, que escassegen a Europa, aporten coneixement sobre el funcionament natural del bosc, milloren la gestió forestal i són un model d'estudi per a la biodiversitat forestal. Walter Benjamin va profetitzar la "catàstrofe ecològica" de seguir el progrés vers un capitalisme desbocat, que ha portat cap al canvi climàtic.

### Dissabte 24, matí

10h-11h

**Marta Simó**

Doctora en Sociologia per la UAB de Barcelona amb la tesi "La memòria

de l'Holocaust a l'estat espanyol". Especialista en identitats jueves i Holocaust per la Universitat Jagellonska de Cracòvia i la Universitat estatal de Moscou.

**L'ANTISEMITISME I LES SEVES MUTACIONS.**

L'antisemitisme i les mutacions en el discurs polític, mitjans de comunicació i xarxes socials, així com el seu lligam en la competència de memòries en l'Holocaust; la mutació del tipus d'antisemitisme (tradicional, "racial", cultural/polític); i la intersecció entre Antisemitisme i el conflicte Israel-Palestina.

11h-11,30h

Conversa amb **Isaac Levy.** Comunitats jueves de Catalunya.

11,30h-12h – **Pausa**

12h-13h

**Vicent Ordoñez**

Professor del Departament de Filosofia i Sociologia de la Universitat Jaume I, de Castelló.

**JUSTÍCIA I ABISME. LA FILOSOFIA DE KAFKA DES DE L'ÒPTICA DE WALTER BENJAMIN.**

Benjamin veurà en l'obra de Kafka no tant un manual d'instruccions com un tot antitètic i orgànic de

contingut simbòlic. Mística i sàtira, dret i teologia, quietud i acció, "halajà" i "hagadà" es troben barrejats estranyament en els seus relats i novel·les. En aquesta sessió em proposo analitzar com Benjamin, lector de Kafka considera la recerca d'una justícia transcendent que desemboca necessàriament en la destrucció i la barbàrie.

### Dissabte 24, tarda

16h-17h

**Maria Mailat**

Antropòloga, escriptora i traductora, ensenya i dirigeix el centre ARTEFA. Ha estat professora associada a la Universitat París V i París VIII.

**BENJAMIN, ADORNO**

**I CELAN.** Les afinitats electives i els intercanvis entre Benjamin/Adorno i Celan/Adorno són a la base d'aquesta conferència.

Amb el temps, Theodor W. Adorno sembla ser un "pont" entre Benjamin i Celan. Es proposa una relectura del "Diàleg a la muntanya" i del poema *Portbou – Alemanya?* Celan era un gran lector dels escrits de Benjamin publicats en alemany, com palesa la biblioteca de filosofia que ha estat objecte d'un llibre publicat per un grup d'investigadors sota la coordinació de Bertrand Badiou. Celan era partidari de la traducció dels escrits